

بررسی میزان و عوامل مؤثر بر مشارکت زنان عضو صندوق های خرد روستایی در پروژه ترسیب کربن در استان گلستان

امیراحمدپورا^۱، احمد عابدی سروستانی^۲، محمدرضا شهرکی^۳ و نفیسه امامی^۴

۱- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (ahmadpour_amin@yahoo.com)

۲- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

۴- دانش آموخته ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران و کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

چکیده

جلب مشارکت زنان روستایی، به دلیل نقش کلیدی آنان در خانواده و روستا، می تواند اهمیت ویژه ای در اجرای موفق پروژه های منابع طبیعی داشته باشد. پروژه مشارکتی ترسیب کربن نیز به عنوان یکی از مهم ترین طرح های در حال اجرا در کشور، بایهه گیری مناسب از سرمایه های اجتماعی روستایی به ویژه زنان توانسته است گام های مناسبی در زمینه پیشبرد اهداف خود بردارد. تحقیق حاضر با هدف بررسی وضعیت و جایگاه مشارکتی زنان در اجرا پروژه مذکور و عوامل مؤثر بر آن در حوزه آبخیز تیل آباد شهرستان آزادشهر استان گلستان انجام شد. جامعه آماری آن را زنان عضو ۱۰۰ صندوق خرد روستایی در سه روستای وامنان، سیب چال و کاشیدار تشکیل داده است که حجم نمونه آماری با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۲۹۸ نفر تعیین و از طریق روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه ای محقق ساخته بود که روایی آن با استفاده از نظرات اساتید و کارشناسان منابع طبیعی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ تأیید شد. یافته ها نشان داد، میزان مشارکت ۳۲/۲ درصد زنان در فرآیند اجرایی پروژه ترسیب کربن در حد متوسط رو به زیاد بوده است. براساس نتایج به دست آمده، بین میزان مشارکت زنان در فرآیند اجرایی پروژه ترسیب کربن با تعداد اعضای خانوار و میزان اراضی کشاورزی و تعداد شرکت در دوره های آموزشی و ترویجی رابطه مثبت و معنی دار در سطح ۹۹ درصد مشاهده گردید. به بیان دیگر ۲۱/۴ درصد واریانس میزان مشارکت زنان در فرآیند اجرایی پروژه ترسیب کربن از طریق تعداد شرکت در دوره های آموزشی و ترویجی و تعداد وام دریافتی تبیین شده است. همچنین نتایج نشان داد که میزان مشارکت پاسخگویی که در دوره های آموزشی و ترویجی شرکت کرده اند، به طور معنی داری بیش تر از زنانی است که در این دوره ها شرکت نکرده اند. این موضوع در مورد زنان عضو تعاونی ها و وام گیرندگان نیز صادق بود، به این معنی که میزان مشارکت زنان عضو تعاونی ها و همچنین وام گیرندگان در پروژه ترسیب، به طور معنی داری بیش تر از زنانی بود که در تعاونی ها عضو نبوده و هیچ گونه وامی دریافت نکرده اند. با توجه به نتایج به دست آمده، تشویق و بسترسازی فعالیت های ارتباطی - مشارکتی محلی مانند عضویت زنان در تعاونی ها و شرکت در دوره های آموزشی ترویجی می تواند از جمله راهبردهای زمینه ساز و توسعه دهنده مشارکت زنان در پروژه های مهم روستایی و تضمین موفقیت آن ها باشد.

واژه های کلیدی: زنان روستایی، صندوق های خرد روستایی، مشارکت، پروژه ترسیب کربن